

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Ziemi Kozielskiej w 2012 roku

W roku 2012 Towarzystwo Ziemi Kozielskiej skupiało w swoich szeregach 176 członków. W ciągu roku przyjęliśmy w poczet członków TZK 5 osób, 3 osoby ubyły z naszych szeregów, zmarli: Władysław Rogulski /27.02.2012 r./ i Stanisława Jędruchniewicz /07.11.2012 r./, a jedna osoba zrezygnowała z pracy w TZK.

Zgodnie z wymogami statutu pracowały organy towarzystwa, Zarząd zbierał się 4 razy, podejmując bieżące problemy, ustalając zadania do realizacji i oceniając ich wykonanie. Wśród merytorycznych problemów podejmowanych na posiedzeniach należy wymienić: przygotowywanie kolejnych wystaw czasowych oraz planów wydawniczych realizowanych pod kierunkiem dr Edwarda Nycza: publikacja XIV tomu Szkiców Kędzierzyńsko-Kozielskich, zorganizowanie XVII Kędzierzyńsko-Kozielskiego Seminarium Naukowego i przygotowanie publikacji jego materiałów. Wstępnie rozważano także plan przygotowań obchodów 50-lecia TZK w oparciu o projekt opracowany przez Małgorzatę Skrzypczak. Komisja Rewizyjna obradowała 2-krotnie, w dniu 8 lutego członkowie komisji przeprowadzili kontrolę działalności TZK w roku 2011, drugie jej posiedzenie, w grudniu poświęcono podsumowaniu pracy TZK w 2012 r.

W okresach pomiędzy posiedzeniami Zarządu codzienną pracą Muzeum TZK i naszego stowarzyszenia organizowało Prezydium TZK /prezes, 2 wiceprezesi, sekretarz i skarbnik/, które spotykało się według potrzeb, często kilka razy w miesiącu.

W roku 2012 skupialiśmy się przede wszystkim na pracach służących tworzeniu optymalnych warunków przechowywania i prezentacji zgromadzonych zbiorów muzealnych i bibliotecznych, udostępnianiu ich zwiedzającym, oraz na tworzeniu podstaw profesjonalnego muzeum. Wiele naszych przedsięwzięć służyło gromadzeniu i popularyzacji wiedzy o historii, bieżących problemach oraz perspektywach rozwoju Kędzierzyna-Koźła i regionu. W tym celu współpracowaliśmy z placówkami oświatowymi /od przedszkola po uczelnie wyższe/, z ośrodkami kultury w mieście, bibliotekami publicznymi i organizacjami pożytku publicznego, w tym szczególnie ze Stowarzyszeniem Kresowian Kędzierzyn-Koźle i Stowarzyszeniem Uniwersytet Trzeciego Wieku.

W omawianym okresie księgozbiór Muzeum TZK wzbogacił się o 39 tomów, wśród których znalazły się książki i albumy wydawane w naszym mieście dokumentujące zabytki Kędzierzyna-Koźła, /Np: „Kościół św. Katarzyny”, Alfons Rataj „Kędzierzyn w obiektywie”, „Kędzierzyn-Koźle – Prerow. Portrety miast”/ i cenne dla społeczności naszego miasta prace Jana Cofałki: „Ślązacy w Warszawie”, „Księga Ślązaków” oraz „Ślązacy i Kresowiaczy”. W 2012 r. ukazała się także książka pt. „Lokalne dziedzictwo (wielokulturowe i walory przyrodnicze jako wartość promocyjno-turystyczna” wydana pod redakcją dr Edwarda Nycza, stanowiąca publikację materiałów z XVI

Kędzierzyńsko-Kozielskiego Seminarium Naukowego, które odbyło się 25 X 2011 r. Pozyskaliśmy także do zbiorów pracę o tworzeniu się miasta Kędzierzyna Stefana Nowakowskiego „Narodziny miasta” wydaną w PIW w 1967 r. Podarował ją naszemu towarzystwu pan Michał Nowak. Do rąk czytelników trafił również w grudniu XIV-XV tom Szkiców Kędzierzyńsko-Kozielskich pod redakcją naukową Edwarda Nycza i Stanisława Senfta, wydany przez TZK Kędzierzyn-Koźle i Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego w Wydawnictwie Instytut Śląski w Opolu.

Do zbiorów muzealnych pozyskaliśmy rzeźbę w drewnie Zenona Wody „Berło Heroda” przedstawiającą ludową grupę kolędników, która powstała, gdy autor prowadził w latach 1966 – 1991 zajęcia sekcji rzeźby w Domu Kultury w Koźlu. Zakupiliśmy także dwa komplety śląskich strojów ludowych /kobięcy i dziewczęcy/.

W 2012 r. na uzupełnienie księgozbioru Baszty i eksponatów muzealnych wydaliśmy ogółem 2 343,70 złotych.

Na bieżąco prowadzone były prace związane z zapewnieniem właściwych warunków przechowywania zbiorów muzealnych, ich konserwacją i udostępnianiem zwiedzającym. Na nowo zorganizowana została przez Zenona Wodę ekspozycja narzędzi i urządzeń rybaków odrzańskich wykonanych według tradycyjnych wzorów przez Gintera Franciszka Ryborza z Przewozu. Poszczególne eksponaty zakonserwowano i podwieszono pod sklepieniem w piwnicy Baszty, gdyż nie dysponujemy już wolną przestrzenią wystawienniczą.

Wykonano renowację 11 zabytkowych krzeseł i foteli, zabudowano pomieszczenie na poddaszu na magazynek zbiorów i rozmieszczono w nim dokumenty archiwalne i część eksponatów muzealnych. Prace te wykonywali Zenon Woda, Jerzy Chabałowski i Irena Czechowska. Dla usprawnienia pracy szczególnie w dziedzinie dokumentacji pracy muzeum i działalności TZK zakupiony został laptop, przy pomocy którego pani Emilia Bandrowska dokumentuje bieżące wydarzenia w „Baszcie”.

W 2012 r. zorganizowaliśmy wystawy czasowe o różnej tematyce:

Do 2 marca prezentowaliśmy w Baszcie wystawę „Tradycja i kultura ludowa Ziemi Kozielskiej w fotografii Władysława Lichorobca”,

12. 03. – 30. 04. „Malarstwo i rysunek Heleny Goldy – Błahut”,

16. 05. - 24. 08. „Czekając na wiosnę. Pejzaże naszego miasta w malarstwie Adama Zielińskiego”,

05. 09. – nadal „Rzeźby w drewnie Zygmunta Cedora”,

15. 10. - 07. 11. „Lokalne imprezy sportowe. Z archiwum TZK” wystawa towarzysząca XVII Kędzierzyńsko-Kozielskiemu Seminarium Naukowemu, prezentowana w Domu Kultury Koźle.

Zgodnie z planem odbyło się XVII Kędzierzyńsko-Kozielskie Seminarium Naukowe na temat: „Kędzierzyn-Koźle. Sport i rekreacja w zmieniających się realiach społecznych”. Seminarium zostało zorganizowane we współpracy z Urzędem Miasta Kędzierzyn-Koźle, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji oraz Miejskim Ośrodkiem Kultury w Kędzierzynie-Koźlu, w dniu 15. 10. 2012 r. w Domu Kultury Koźle. Inicjatorem seminarium i jego moderatorem był dr Edward Nycz. Wystąpienia naukowców z Instytutu Studiów Edukacyjnych PWSZ w Raciborzu prezentowały wyniki badań na temat roli sportu w życiu szkoły i współczesnego społeczeństwa polskiego. Najwięcej uwagi poświęcono natomiast wystąpieniom osób zajmujących się na co dzień sportem w Kędzierzynie-Koźlu. Osiągnięcia, formy pracy i problemy w organizowaniu sportu szkolnego, amatorskiego oraz zawodowego w naszym mieście prezentowali: Kazimierz Pietrzyk /siatkówka/, Zbigniew Tokarski /rekreacja amatorska/, Marek Skrzydlewski, Piotr Nippe, Andrzej Saczko oraz Zbigniew Urych / sport szkolny/, Ewa Hałambiec, Joanna Styczeń i Tomasz Siciak /olimpiady specjalne/ oraz Adam Laskowski i Józef Szargut /sporty walki/. Obradom seminarium towarzyszyła wystawa tematyczna zorganizowana przez Towarzystwo Ziemi Kozielskiej. Materiały tego seminarium przygotowywane są do publikacji.

W 2012 roku gościliśmy w Muzeum TZK w Baszcie wiele grup wycieczkowych z kraju i z zagranicy. Odwiedzili nas:

- 31. 03. - Chór i orkiestra „Angelus Silesius Ensemble z Wrocławia,
- 17. 04. – „Klub Seniora Złoty Wiek” z Siemianowic Śląskich,
- 25. 04. - Goście spotkania z artystką Heleną Gołdą-Błachut na temat malarstwa,
- 14. 05. – Goście z Indii, Chin i Ukrainy w towarzystwie młodzieży z ZS Miejskich nr 2,
- 17. 05. - Członkowie Koła SITPChem z Kędzierzyna-Koźla,
- 18. 06. – Artyści Spotkań Malarskich w 2012 r. – spotkanie z Prezydium TZK,
- 29. 06. – Uczestnicy konkursu fotograficznego z Czech i Słowacji organizowanego przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kędzierzynie-Koźlu,
- 19. 07. – Grupa seniorów „Spokojna Jesień” z parafii o.o. franciszkanów z Rybnika,
- 19. 09. - Członkowie Klubu Seniora z Bruntala w Czechach,
- 18. 09. – Członkowie Związku Śląskich Kobiet Wiejskich, goście zjazdu zorganizowanego przez koło w Przewozie.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Uniwersytet Trzeciego Wieku mgr Urszula Więcek prowadziła w Muzeum TZK zajęcia dla seniorów w ramach warsztatów historyczno-kulturalnych. W bieżącym roku odbyło się ogółem 27 spotkań ze średnią frekwencją 25 uczestników. Podczas tych zajęć studenci seniorzy korzystali z dokumentów historycznych i eksponatów zgromadzonych w naszym muzeum. Ponadto mgr U. Więcek urozmaicała je wycieczkami po mieście i okolicy, prezentując zabytki i miejsca pamięci Kędzierzyna-Koźla. Od października do grudnia 2012 r.

realizowany był cykl wykładów o tematyce: „Powiat kędzierzyńsko-kozielski i Opolszczyzna = nasz dom, nasza Ojczyzna”

Wiele uwagi poświęciliśmy w minionym roku współpracy z placówkami oświatowymi. Staraliśmy się inspirować udział zorganizowanych grup uczniowskich w zajęciach i wydarzeniach w Muzeum TZK w Baszcie. Z naszych propozycji najpełniej skorzystała pani Lidia Mańka, nauczycielka z PSP nr 12, która zaprojektowała i zrealizowała cykl lekcji muzealnych. Odbywały się one w Baszcie w oparciu o dokumenty i eksponaty Muzeum TZK. 4 lekcje muzealne zapoznawały uczniów klas IV i VI z zabytkami Kędzierzyna-Koźła i historycznymi tradycjami naszego miasta i regionu.

Wśród zorganizowanych grup uczniowskich najczęściej korzystali z propozycji naszego muzeum Publiczna Szkoła Podstawowa nr 12, PSP nr 19, PSP nr 1, PSP nr 15, a spośród szkół ponadpodstawowych Zespół Szkół nr 1 im. Powstańców Śląskich i Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z osiedla Azoty. Gościliśmy również wycieczki szkolne z innych gmin naszego powiatu, między innymi z Długomiłowic.

Ze zbiorów archiwalnych i z biblioteki korzystali często uczniowie, studenci i inni goście muzeum zbierający informacje o historii i bieżących problemach Kędzierzyna-Koźła i Ziemi Kozielskiej. Udzielaliśmy im wskazówek bibliograficznych, pomagaliśmy zebrać potrzebne materiały.

Wśród gości Muzeum TZK liczną grupę stanowią indywidualnie zwiedzający, są to mieszkańcy Kędzierzyna-Koźła, często rodzice przychodzący z dziećmi, a także osoby pragnące pokazać odwiedzającym ich krewnym lub znajomym obraz miasta w przeszłości, jego dorobek i perspektywy rozwoju. Gośćmi naszego muzeum bywają także przybysze spoza naszego kraju, najczęściej z Niemiec i Czech. Wszystkim zwiedzającym zapewniamy możliwość zapoznania się ze stałymi i czasowymi ekspozycjami, oprowadzamy po muzeum, udzielamy niezbędnych wyjaśnień.

Wiele uwagi poświęciliśmy bieżącemu utrzymaniu w dobrym stanie zgromadzonych zbiorów, wyposażenia muzeum i budynku Baszty. Wykonano remont instalacji wodociągowej i kanalizacji w piwnicy oraz w kuchni Baszty. Realizowane były według potrzeb konserwacje i przeglądy antywłamaniowej instalacji alarmowej, wymiana liczników wodociągowych, legalizacja gaśnic p.poż. Na bieżąco były wykonywane drobne naprawy instalacji elektrycznej, zabytkowych zegarów, sprzętów codziennego użytku. Prace te wykonywali Zenon Woda i Jerzy Chabałowski, którzy na co dzień czuwają nad właściwym funkcjonowaniem wszystkich urządzeń Baszty.

Podziękowania kierujemy między innymi do pana Krzysztofa Marcinkowskiego za wspieranie towarzystwa poprzez opiekę nad naszym sprzętem komputerowym i bezinteresowne wykonywanie jego bieżących napraw.

Aby zapewnić regularną pracę muzeum dokonywaliśmy także niezbędnych konserwacji oraz napraw sprzętu komputerowego i kserokopiarki..

Działalność TZK i praca muzeum, które prowadzimy w Baszcie nie byłyby możliwe bez finansowego wsparcia, jakie w drodze konkursu uzyskujemy ze środków gminnych w postaci dotacji na realizację powierzonego nam przez Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle zadania pod nazwą „Ochrona i popularyzowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego Ziemi Kozielskiej”.

Podziękowania kierujemy także do naszych sponsorów: ZAK Spółka Akcyjna oraz Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „M+” Sp. z o.o. wspierają nas finansowo, dzięki czemu możemy wydawać nasze publikacje i wzbogacać zbiory muzeum.

W 2012 roku Muzeum TZK odwiedziło ogółem 3 847 zwiedzających, w tej liczbie 744 to byli uczestnicy zorganizowanych grup /w tym uczniowskich pod opieką nauczycieli/.

Zarząd Towarzystwa Ziemi Kozielskiej:

1. Małgorzata Krystyna Borecka-Wanat
2. Jerzy Chabałowski
3. Irena Czechowska
4. Jerzy Drzewiecki
5. Maria Klimek
6. Halina Mińczuk
7. Edward Nycz
8. Ryszard Pacult
9. Tadeusz Płóciennik
10. Krystyna Rutkowska
11. Małgorzata Skrzypczak
12. Lucyna Witkowska
13. Zenon Woda